

Memo Ambtelijke ondersteuning Energietoeslag: beantwoording vragen PvdA fractie

Probleemstelling:

Volgens de voorgestelde Nijmeegse beleidsregels energietoeslag 2023 worden jongeren van 18, 19 en 20, waar de ouders geen financiële verplichtingen hebben omdat ze bijvoorbeeld wees zijn, het huis uit zijn gevlucht of gezet, uitgesloten van de energietoeslag.¹

Het gaat hier expliciet niet over studenten, tenzij zij geen ouders hebben die financiële verantwoordelijkheid hebben.

In oktober is de participatiewet aangepast waarin staat dat jongeren van 18, 19 en 20 uitgesloten kunnen worden. Het Nijmeegse college besluit om dat toe te passen in onze beleidsregels Energietoeslag van dit jaar.

Overigens stond er voor de wijziging van de participatiewet geen bepaling op basis waarvan deze jongeren uitgesloten konden worden.

Nu is een van de meest kwetsbare groepen uitgesloten van Energietoeslag. Immers deze jongeren zijn op zichzelf aangewezen en verkeren meestal al in een lastige situatie.

Hypothese:

Veel gemeenten kiezen ervoor om de bovengenoemde groep in de nieuwe beleidsregels energietoeslag niet uit te sluiten. Enkele voorbeelden zijn: Groningen², Wijchen³ en Bloemendaal⁴. Zelfs na de wetwijziging. Zo zijn de beleidsregels in Wijchen een week geleden opgesteld.

Bloemendaal kiest ervoor om in de beleidsregels expliciet te benoemen dat deze groep wel recht heeft op de toeslag in artikel 2, lid 3^e. *"Er is geen recht op de eenmalige energietoeslag 2023 als de aanvrager op het moment van aanvraag: nog geen 21 jaar is, **tenzij** diegene bijzondere bijstand krijgt op grond van artikel 12 van de wet;"*

En dit betreft nu juist de doelgroep jongeren van 18, 19 en 20 die op zichzelf aangewezen is.

Verder onderzoek op [Zoeken in alle documenten | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#) toont aan dat er tientallen gemeenten zijn die deze groep niet uitsluiten.

Onze (juridische) hypothese is dat de gemeentes beleidsruimte hebben om de eigen beleidsregels zo te formuleren dat de groep jongeren van 18, 19 en 20, waarvan de ouders geen financiële verantwoordelijkheid dragen recht heeft op de energietoeslag. Ondanks dat in de aangepaste participatiewet jongeren van 18, 19 en 20 uitgesloten kunnen worden. Zie artikel 35 lid 5.⁵

[CONCEPT] Politiek voorstel:

Het doel is om deze jongeren die nu uitgesloten worden, te helpen.

Wij willen het voorstel doen om de energietoeslag 2023 beschikbaar te stellen voor jongeren van 18, 19 en 20, waarbij de ouders geen financiële verantwoordelijkheid hebben.

¹ [Beleidsregels energietoeslag gemeente Nijmegen 2023-A | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)
art 5 lid 2

² [Bijlage-Beleidsregels-eenmalige-energietoeslag-2023-Groningen.pdf](#)

³ [Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2023 gemeente Wijchen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

⁴ [Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2023 Bloemendaal \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

⁵ [wetten.nl - Regeling - Participatiewet - BWBR0015703 \(overheid.nl\)](#)

Daarom willen wij een amendement indienen om de beleidsregels te wijzigen. De exacte invulling van dit amendement is afhankelijk van de juridische toets.

We zien momenteel twee opties, maar staan ook open voor andere opties. Het doel is leidend.

Optie 1:

Het schrappen van artikel 2 lid 5b 'jonger is dan 21 jaar'

Optie 2:

Beleidsregels toevoegen ala Bloemendaal

*"Er is geen recht op de eenmalige energietoeslag 2023 als de aanvrager op het moment van aanvraag: nog geen 21 jaar is, **tenzij** diegene bijzondere bijstand krijgt op grond van artikel 12 van de wet;"*

Verzoek om ambtelijke bijstand:

Wij hebben twee verzoeken:

1. Juridisch verzoek:

Wij horen graag wat de juridische mogelijkheden zijn om de beleidsregels aan te passen, zodat de genoemde doelgroep ook recht heeft op een energietoeslag dit jaar.

In de bijlage vindt u het onderzoek dat de PvdA fractie zelf al heeft gedaan. Hierin zijn wij tot de conclusie gekomen dat het juridisch mogelijk is om de beleidsregels energietoeslag zodanig te formuleren zodat deze doelgroep ook recht heeft op een toeslag. Het staat u vrij om dit ook te gebruiken.

Personen in de leeftijd 18-21 jaar zijn inderdaad als hoofdregel uitgezonderd omdat zij vallen onder de onderhoudsplicht van de ouders. Voor een bepaalde groep geldt dat zij deze onderhoudsplicht niet kunnen verzilveren, omdat ze noodzakelijk uitwonend zijn. Dat is inderdaad de groep die we in de regel al kennen omdat we ze aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Participatiewet verstrekken. Het is redelijk te veronderstellen dat je deze groep ondersteunt met een energietoeslag of individuele bijzondere bijstand. Deze specifieke uitzondering kan inderdaad juridisch worden opgenomen in de beleidsregels. Ik zou het dan inderdaad ook expliciet bepalen voor deze precieze groep omdat je daar ook een rechtvaardiging voor hebt. In zoverre is er dus geen risico op een claim wegens discriminatie.

Overigens wordt in bovenstaande tekst gesproken van een amendement. Dat roept bij mij de vraag op wat precies geamendeerd gaat worden. De gemeenteraad heeft immers niet de bevoegdheid om de beleidsregels vast te stellen en dus te amenderen. De raad wordt momenteel een overheveling van middelen voorgesteld. Dat is het voorstel dat geamendeerd kan worden. Een motie ligt wat dat betreft wellicht meer voor de hand.

2. Het aantal jongeren dat tot deze doelgroep behoort

Voor de gespreksronde hebben we ambtelijk uitgevraagd hoeveel jongeren er in Nijmegen zijn, waarbij de ouders geen financiële verantwoordelijkheid hebben. In het antwoord toen stond, dat dit er ongeveer vierhonderd zijn, maar waarschijnlijk minder. Wij horen graag hoeveel het er zijn, zodat we een dekking kunnen zoeken voor deze jongeren.

De vraag die eerder gesteld is ging over het aantal inwoners tussen 18 en 20 jaar dat nu wordt uitgesloten van de regeling (geen student, niet thuiswonend en een inkomen tot 130%). We hebben toen aangegeven dat de doelgroep te specifiek is om uit de statistieken te halen en wij

daarom geen accuraat beeld hebben van deze doelgroep. Er zijn in Nijmegen ongeveer 400 jongeren van 18 tot 21 jaar die niet bij hun ouders, niet in een instelling of samen met een oudere partner wonen én niet staan ingeschreven bij een instelling voor hoger onderwijs. We hebben geen zicht op het aantal jongeren van deze groep dat een inkomen tot 130% van het sociaal minimum heeft.

In de mail die bij ons binnen is gekomen via de griffie werd niet gevraagd naar het aantal jongeren van 18-21 jaar die niet kunnen terugvallen op de onderhoudsplicht van hun ouders. Hier kunnen wij wel wat over zeggen, omdat wij deze groep 'noodzakelijk uitwonende jongeren' in beeld hebben. Er zijn ongeveer 50 noodzakelijk uitwonende jongeren in Nijmegen. Zij kunnen niet terugvallen op de onderhoudsplicht van hun ouders die in normale omstandigheden geldt bij jongeren tot 21 jaar.